

باسمه تعالی

بیانیه انجمن آموزش مهندسی ایران

در ضرورت توجه جدی به بین المللی سازی آموزش مهندسی

یکی از ویژگی‌های اساسی دانشگاه‌های نسل سوم (دانشگاه کار آفرین)، گسترش و ارتقای فعالیت‌های بین‌المللی است. تحقق "جهان انسانی و انسان جهانی" مستلزم هم‌ترازی دانشگاه‌های کشور با مقیاس‌ها و شاخص‌های بین‌المللی و مواجهه خردمندانه، فعال و پویا با این جریان است. امروزه بین المللی سازی به‌شخصی برای سنجش کیفیت آموزش عالی در کشورها بدل گشته است، به طوری که حتی دانشگاه‌های تراز اول جهان نیز در رقابتی تنگاتنگ با هم‌تایان خود بین المللی سازی را در رأس سیاست‌ها و راهبردهای خود قرار داده اند. البته نباید از نظر دور داشت که حرکت به‌سوی بین المللی سازی آموزش عالی، مستلزم درک و پذیرش مجموعه‌ای از پیش‌نیازهای فکری و ذهنی است. برای نمونه، می‌توان به پذیرش این واقعیت اشاره کرد که باید میان فرهنگ‌های مختلف، یک گفت‌وگو مشترک ایجاد شود و این گفت‌وگو جز با احترام متقابل بین فرهنگ‌ها شکل نخواهد گرفت. شکل‌گیری چنین گفت‌وگویی همچنین نیازمند در پیش گرفتن رویکردی انعطاف‌پذیر برای مواجهه با چالش‌ها و مسائل پیش روی این ضرورت جهانی است.

با توجه به نقش تعیین کننده روندهای جهانی شدن، کشور ما نیز باید توجه خاصی به این مسئله داشته باشد و راهبردهای خود برای بین‌المللی سازی آموزش عالی را مورد توجه جدی قرار دهد؛ چرا که دانشگاه‌های ما در قبال تحولات آینده مسئولیت دارند و از جمله نهادهایی هستند که باید زمینه مناسب را برای توسعه همکاری‌های بین المللی با دانشگاه‌ها و مراکز علمی معتبر جهانی فراهم نمایند.

اهداف بین المللی سازی

فرآیند بین المللی سازی باید مطابق با اصول و ملاک‌های شناخته شده صورت گیرد. در پرتو چنین بستری، اقدامات مختلفی را می‌توان برای بین‌المللی سازی نظام آموزش عالی و به همراه آن آموزش مهندسی، در دستور کار قرار داد. به‌عنوان مثال می‌توان با انجام مطالعات تطبیقی در خصوص موسسات آموزش عالی در سطح کشور و جهان، روندهای فعلی را شناسایی نمود و سیاست‌های کلان را بر اساس آن تدوین کرد. با الهام از رویه‌ای که مراکز آموزشی پیشرفته انتخاب کرده اند و همچنین بهره‌گیری از تجربیات ملی، هدف‌ها و رویکردهای زیر را می‌توان برای بین‌المللی سازی آموزش مهندسی کشور، در نظر گرفت:

1. بهبود کیفیت خدمات ارائه شده توسط دانشگاه، از طریق عرضه برنامه‌های مشترک با دانشگاه‌های خارجی
2. تأمین نیاز بازار کار داخلی و تربیت دانش‌آموختگانی با دانش، مهارت و بینش‌های در تراز جهانی
3. ورود به بازار بین‌المللی جذب دانشجویان خارجی
4. بهبود برنامه‌های درسی، از طریق گنجاندن ابعاد بین‌المللی در آن
5. بهبود کیفیت فعالیت‌های تحقیق و توسعه با مشارکت دانشگاه‌های خارجی
6. همکاری بیشتر با دانشگاه‌های تراز اول جهان برای عرضه خدمات علمی
7. مشارکت در طرح‌های پژوهش فراملی به منظور جلب توجه نخبگان، جلوگیری از مهاجرت مغزها و جذب سرمایه و نیروی متخصص ملی به کشور
8. گسترش توانایی‌های مراکز آموزش مهندسی در حل چالش‌های کشور
9. گسترش صدور خدمات فنی و مهندسی در سطح منطقه‌ای و بین‌المللی
10. ارزیابی و اعتبارسنجی برنامه‌های آموزش مهندسی به عنوان زیر بنای بین‌المللی سازی آموزش مهندسی
11. عضویت در پیمان‌های منطقه‌ای و بین‌المللی مربوط به استانداردهای جهانی آموزش مهندسی
12. توجه به بین‌المللی سازی آموزش مهندسی، در سیاست‌ها، اسناد و برنامه‌های کلان کشور

۱۳. عضویت دانشکده های مهندسی در مجامع، انجمن ها و تشکل های بین المللی

۱۴. جذب منابع مالی غیردولتی برای توسعه کیفی آموزش مهندسی

راهکارهای پیشنهادی برای بین المللی سازی آموزش مهندسی ایران

با توجه به تحولات پیش رو در محتوی و شیوه های یاددهی - یادگیری و همچنین نقش آموزش مهندسی در تربیت دانش آموختگان با شایستگی های در تراز جهانی و متناسب با چالش های پیش روی جامعه ملی و بین المللی، راهکارهایی در چند محور، پیشنهاد می شود:

ارتقای کیفیت آموزش مهندسی

- گذار از توسعه کمی به ارتقای کیفیت در آموزش مهندسی
- استقرار نظام ارزیابی و اعتبار بخشی برنامه های آموزش مهندسی
- پیوستن به پیمان های منطقه ای و بین المللی هم ارزی مدارک آموزش مهندسی
- استفاده از روش های نوین یاددهی-یادگیری و فناوری های نوین آموزش
- توسعه دانش و مهارت های آموزشی اعضای هیأت علمی و دستیاران آموزشی
- توسعه مهارت های حرفه ای کارشناسان آموزش مهندسی
- توسعه مهارت های حرفه ای کارشناسان برنامه ریزی آموزش مهندسی از طریق نشست های منطقه ای و بین المللی
- ایجاد سازوکارهای مناسب برای مقابله با پژوهش نمایی، کتابسازی و دیگر ناراستی های آکادمیک
- در نظر گرفتن نیازهای صنعت و مشارکت دادن آن ها در برنامه ریزی های آموزش مهندسی
- ارتقای جایگاه مراکز آموزش مهندسی در رتبه بندی های بین المللی
- ارتقای جایگاه پژوهش در آموزش مهندسی از طریق همکاری های بین المللی در ایجاد دوره های تحصیلات تکمیلی

بهبود برنامه های آموزشی

- طراحی و اجرای برنامه های آموزشی جدید و همسو با روندهای بین المللی سازی
- تقویت برنامه های آموزشی با در نظر گرفتن برخورداری از محتوایی چندفرهنگی و بین المللی
- طراحی و اجرای دوره های تحصیلات تکمیلی در زمینه «آموزش مهندسی»
- طراحی و اجرای برنامه های آموزش مجازی و از راه دور مهندسی
- صدور مجوز راه اندازی دوره های تحصیلات تکمیلی، با توجه به نتایج ارزشیابی دوره کارشناسی
- افزایش ضریب تأثیر آموزش مهندسی از طریق افزودن رشته های علوم اجتماعی - رفتاری و علوم انسانی
- توجه به موضوعات بین رشته ای در آموزش مهندسی

تسهیل ارتباطات ملی و بین المللی

- بهبود کیفیت و تنوع برنامه های جابجایی و تبادل دانشجو و هیأت علمی در سطح ملی و بین المللی
- افزایش همکاری های پژوهشی ملی و بین المللی
- گسترش کارآموزی های بین المللی دانشجویان مهندسی
- گسترش فرصت های مطالعاتی بین المللی اعضای هیأت علمی
- جذب دانشجویان بین المللی بیشتر به مراکز آموزش مهندسی کشور
- ایجاد مراکز آموزش بین المللی مهندسی (با تدریس به زبان های بین المللی و اعطای مدارک بین المللی)
- اعطای بورس های تحصیلی برنامه ریزی شده بین المللی
- ایجاد «مرکز منطقه ای آموزش مهندسی» توسط کرسی یونسکو در آموزش مهندسی

انجمن آموزش مهندسی به عنوان انجمن پیشتاز و برخوردار از شبکه ای وسیع از اعضای هیأت علمی در دانشکده های مهندسی و سایر دانشکده های مرتبط مانند دانشکده های اقتصاد، مدیریت، جامعه شناسی، روانشناسی و علوم تربیتی و... و همچنین همکاران متخصص از صنعت و ارتباط تنگاتنگ با سایر انجمن های علمی و دانشجویان در مقاطع تحصیلی مختلف، تمام توان و ظرفیت خود را در جهت تحقق رسالت بنیادین خود که ارتقای کیفیت آموزش مهندسی است به کار خواهد گرفت تا دانشکده های مهندسی بتوانند با تربیت نسل نوینی از دانش آموختگان مهندسی، نقش خود در توسعه همه جانبه میهن اسلامی با بالاترین سطح اثر بخشی را ایفا نمایند.